
BARANYA MEGYE HELYI SZEREPLŐINEK ÉRINTETTSÉGE AZ IGAZSÁGOS ÁTMENETBEN ÉS AZ EBBEN REJLŐ LEHETŐSÉGEK, KÜLFÖLDI JÓ PÉLDÁKKAL

Vaszkó Csaba

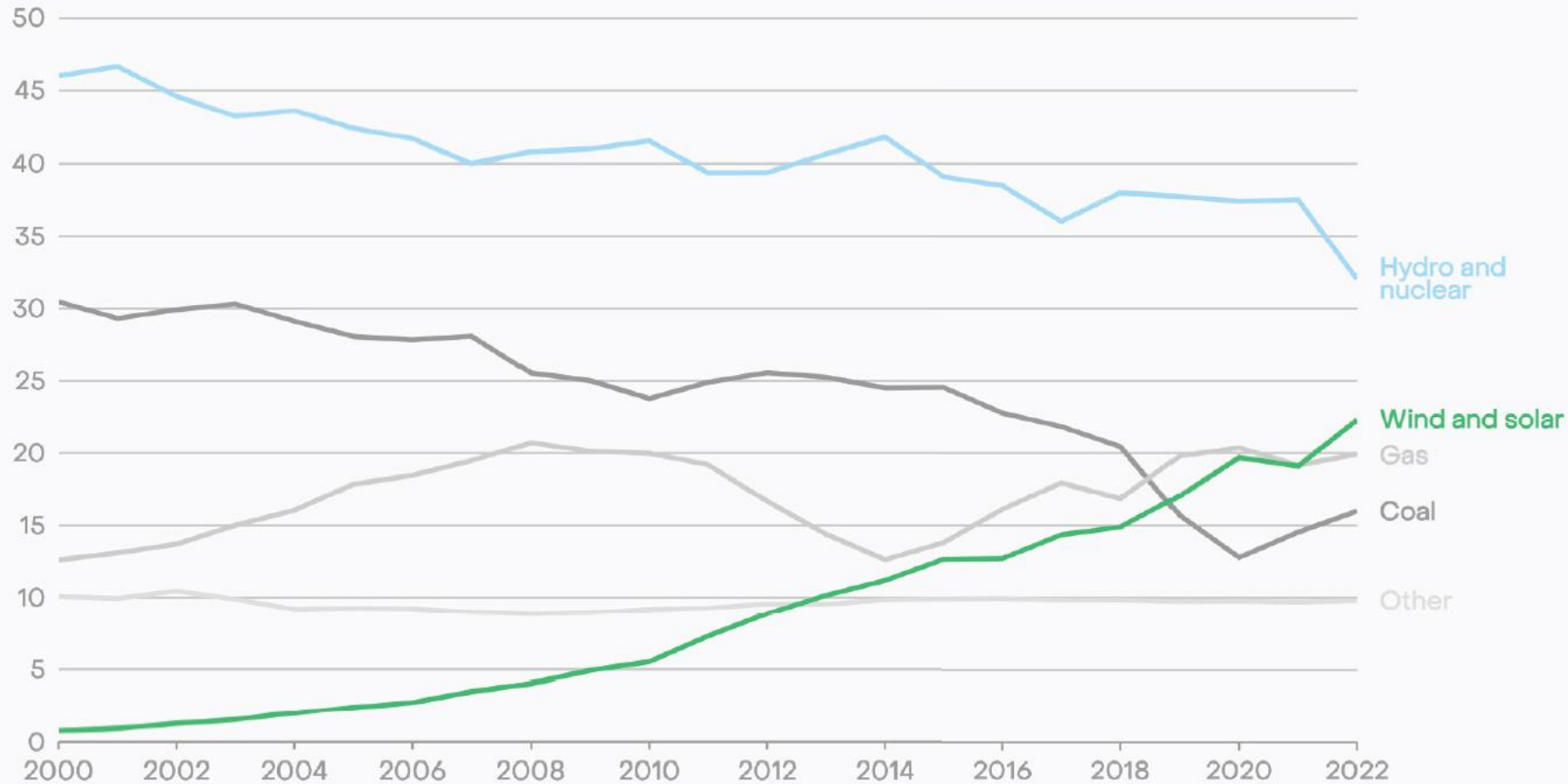
Február 22, 2023

---

www.trinomics.eu

A szén alapú villamosenergia termelés szerepe csökkent

A villamosenergia termelés aránya (%)

A szén alapú villamosenergia aránya 2015 és 2020 között a felére csökkent.

2022-ben a szél- és napenergia az EU villamosenergiájának ötödét (22%) termelte.

Az alacsony vízenergia és a nukleáris kapacitások kiesése miatt keletkezett hiány egy részét fosszilis erőművek pótolták.

Azok a régiók, amelyek nagymértékben támaszkodnak fosszilis tüzelőanyagokra vagy kibocsátásintenzív iparra...

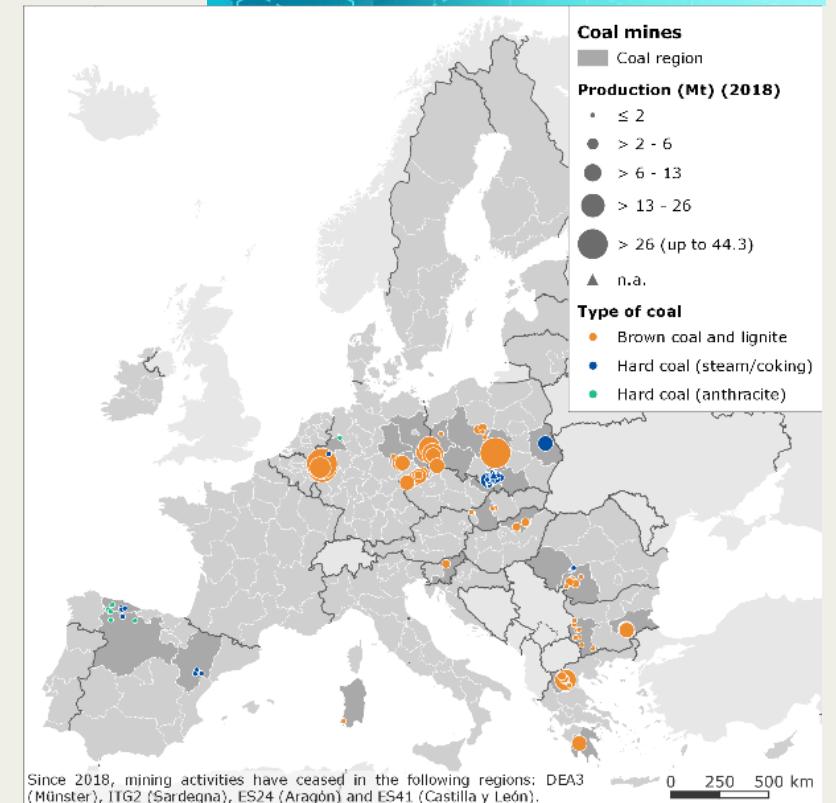
„no one should be left behind”

2017

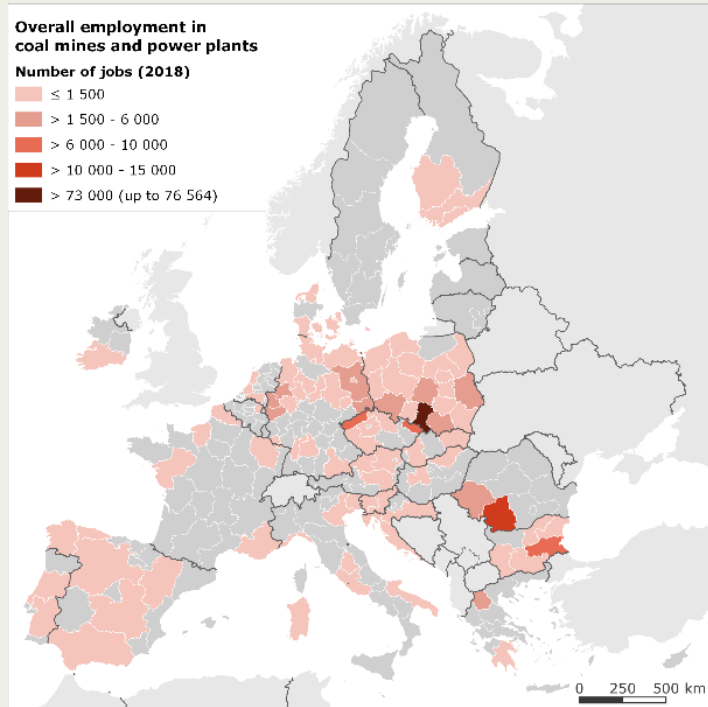
- 128 szénbánya;
- 12 tagállamban
- 41 régióban
- 500Mt szén/lignit/év

- 207 szénerőmű
- 21 tagállamban
- 150GW kapacitás

- 53 ezer erőművi dolgozó
- 185 ezer bányász
- 215 ezer közvetett munkahely

2021

- 90 szénbánya;
- 11 tagállamban
- 29 régióban
- 442Mt szén/lignit/év

- 166 szénerőmű
- 18 tagállamban
- 112GW kapacitás

- 43 ezer erőművi dolgozó
- 160 ezer bányász
- 130 ezer közvetett munkahely

...jelentős társadalmi és gazdasági kihívásokkal néznek szembe

Erőművek

2016

150GW

2020

112GW

2030

55GW

Munkahelyek

238 ezer fő

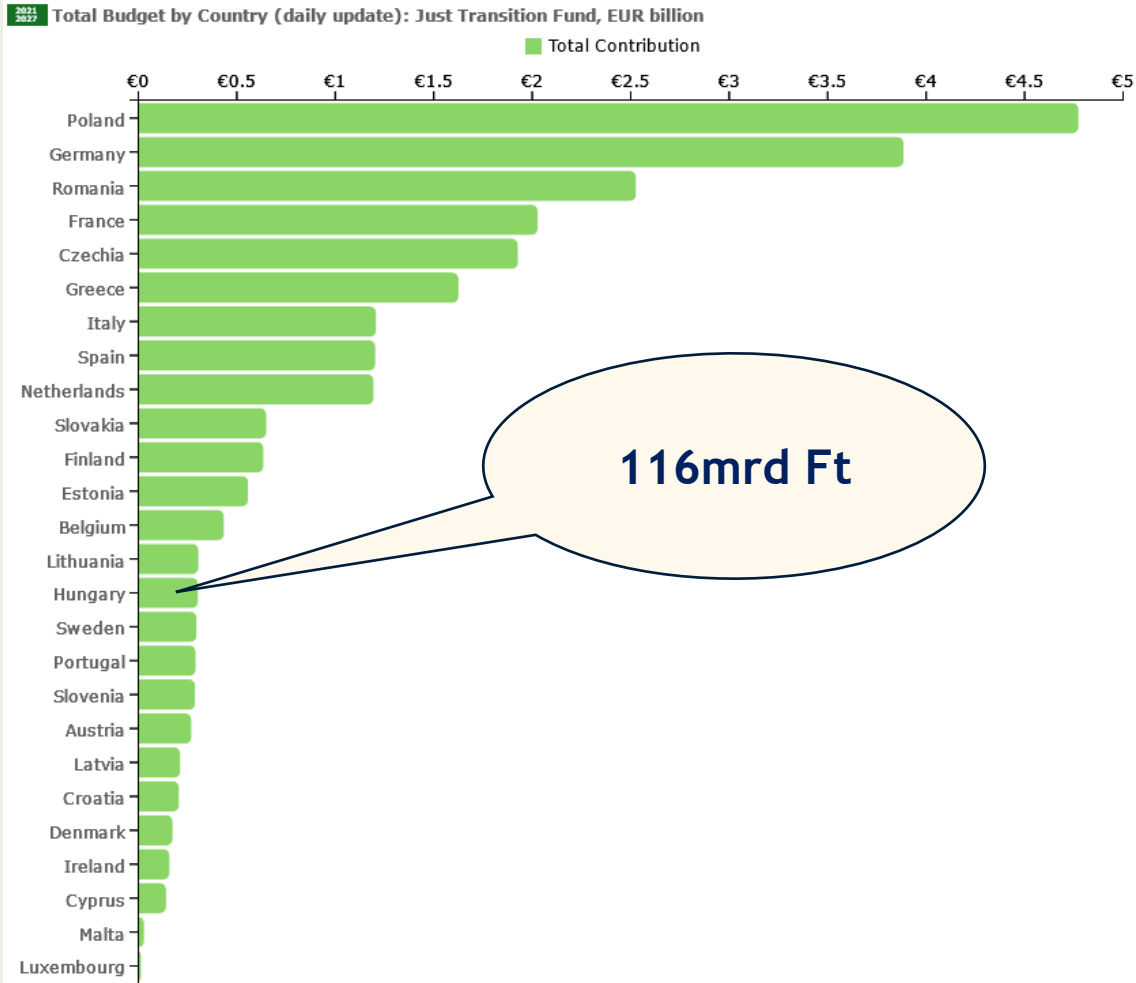
208 ezer fő

89 ezer fő

Az Igazságos Átmenet Alap Baranya, B-A-Z és Heves megyében lesz elérhető

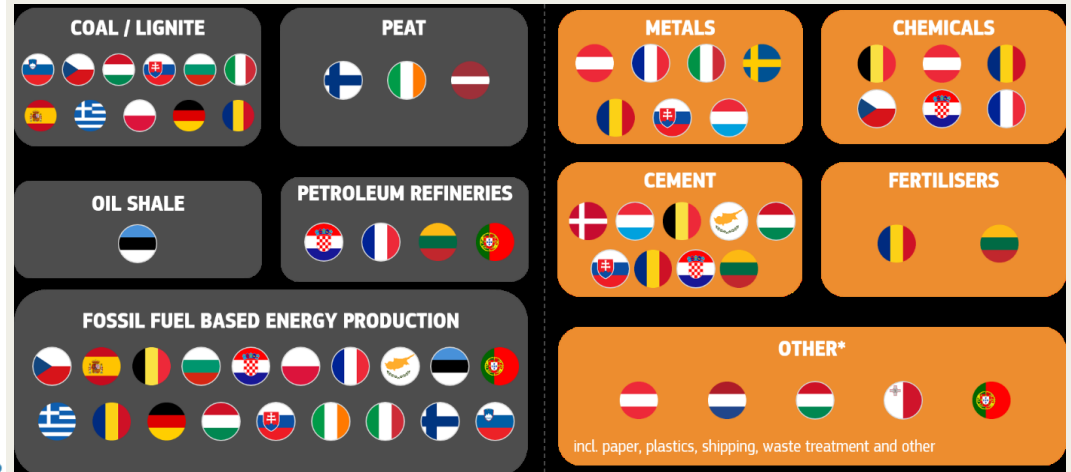

Ahol a fosszilis tüzelőanyagok bányászata és kitermelése jelentősen csökken:

Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Vagy ahol az üvegházhatásúgáz-intenzív iparágak várhatóan jelentős átalakuláson mennek keresztül:

Baranya megye

Refresh Date: 23/12/2022

Az Igazságos Átmenet nagyszámú helyi szereplőt érint

Nemzeti szint

Ellátásbiztonság;
Ipari teljesítmény;
foglalkoztatottság;
adóbevételek; gazdaság;

Munkavállalók, érdekképviseltek

Munkahelykeresés; átképzés;
vállalkozás indítás; változó
jövedelem; költözés;

Lakosság

Fűtés; egészségügy;
munkahelyek, szolgáltatások

Hatóságok, megyei

államigazgatás

Foglalkoztatás - munkaerőpiaci
átmenet; környezeti monitoring;
gazdaságfejlesztés; zöld gazdaság

Kibocsátó iparágak

Kibocsátás-csökkentés; új beruházások;
munkavállalók; telephely; rekultiváció

Civil szervezetek

Átmenet támogatása; lakossági
energia; környezet átalakítása

Régióban működő KKV-k

Innováció; részvétel a
foglalkoztatásban; gazdasági
diverzifikáció

Beszállítók és alvállalkozók (gyártás,
karbantartás, technológia-fejlesztés;
alapanyagellátás, logisztika,
környezetvédelmi szolgáltatás stb.)

Bevételkiesés; új értéklánc - új
kliensek; profilváltás - zöld gazdaság;
új beruházások; átképzések;

Helyi önkormányzatok, települések

Iparüzési adó bevétel változás >
szolgáltatások és fejlesztések;
környezetterhelés csökkenése;
településfejlesztés; helyben élő
munkavállalók; helyben működő kapcsolódó
vállalkozások;

Pénzügyi intézmények

Zöld gazdaság és kibocsátáscsökkentés
finanszírozása

Kutatás, oktatás

Szakmai-technikai tudás
megteremtése; hatásvizsgálatok;

Hogyan használják fel az IÁA-t máshol: Görögország - Zöld Hidrogén HUB

- A vállalkozói tevékenység megerősítése és előremozdítása
- Zöld hidrogén technológiák (termelés, tárolás és hasznosítás) demonstrációs alkalmazásainak fejlesztése Görögországban és a délkelet-európai régióban > a kutatási eredmények (K+F) hasznosítása révén hozzájáruljon a régió versenyképességének erősítéséhez, célzott beruházások valósuljanak meg és magas hozzáadott értékű termékek/szolgáltatások keletkezzenek
- Technológiai park létrehozása: ~18MEUR
  - 1MW napelem park
  - 2 x 275 kW kapacitású, napi 60 kg zöld hidrogént előállító üzem; helyi hasznosítás céljára
  - Hidrogén-töltőállomás: két önkormányzati nehézgépjármű - személyszállító teherautó - és két kisebb személy- és szállító jármű kiszolgálása
  - Akkumulátoros energiatároló - 536kWh
  - Középfeszültségű alállomás
  - Laboratóriumi infrastruktúra

Franciaország - körforgásos gazdaság

- Épületenergetika; elektromobilitás és akkumulátor-ipar; zöld hidrogén termelés; körforgásos gazdaság
- A szénelapú energia fokozatos kivonása 2030-ig a fémfeldolgozásban: kohászat, acélgyártás, alumíniumgyártás
  - Fémhulladékok újrahasznosítása
  - Lítium-akkumulátorok újrahasznosítása
  - Városokban keletkező hulladékok (elektronikai; akkumulátorok, járművek) újrahasznosítása
- Építőipar: a cementipar ÜHG kibocsátásának 85%-os csökkentése 2050-re: cementgyártás, mészkő-feldolgozás; üvegyártás; közmű-, és lakóépületek építése
  - Építőipari (bontási) hulladékok és üveghulladékok (síküveg, üvegyapot) újrahasznosítása
- Vegyipar: 25%-os ÜHG-kibocsátás csökkentés 2030-ra; teljes ÜHG semlegesség 2050-re
  - Műanyagok, csomagolóanyagok újrahasznosítása

Románia: 6GW szél-, és naperőmű épül 2030-ig

A Zsil-völgyi szénbányászokból szélerőmű karbantartók és üzemeltetők

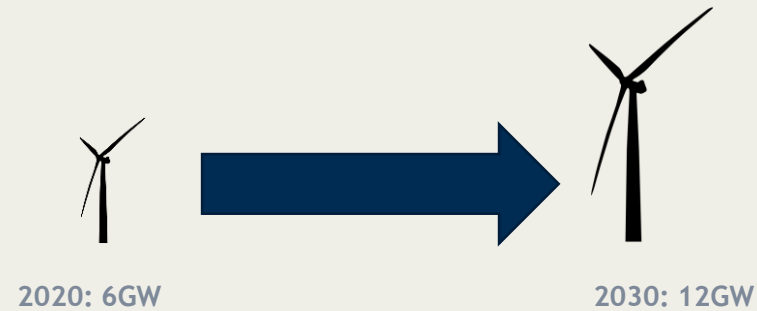
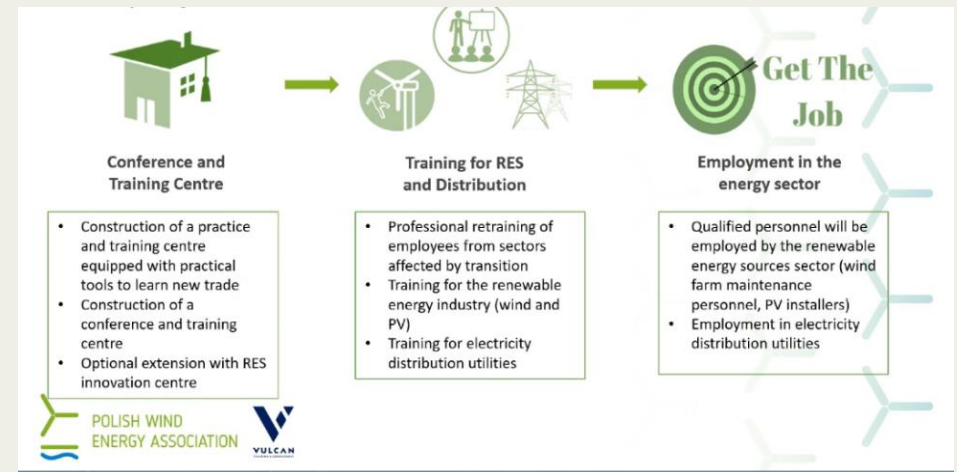
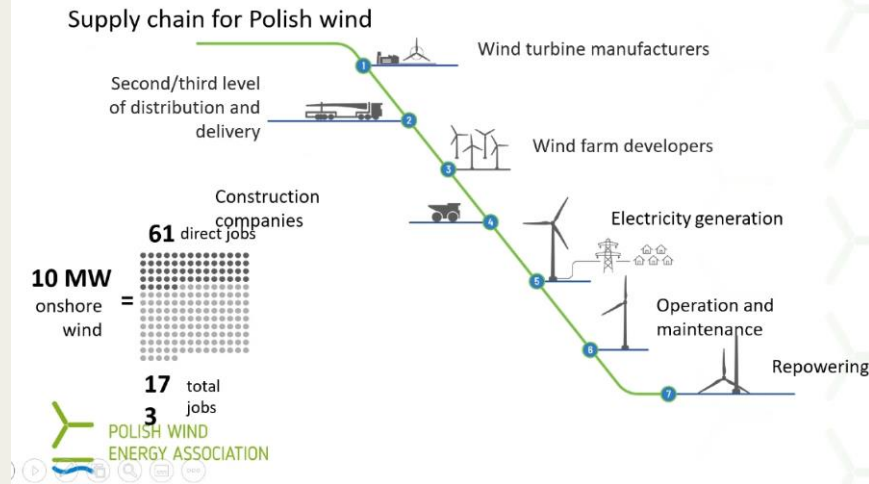

- **Megújuló energia technológia képzési központ Constanzában**
- **4500 fő képzése nemzetközi szabványoknak megfelelően**
- **ők végzik a Romániában telepített szélerőművek karbantartását**
- **2021 Júliusától kezdve új képzési központ foglalkozik a Zsil-völgyi szénvidéken**
- **Évente 400 bányászt képzése indult el, akik ezt követően a szélenergia-iparban helyezkednek el**

Lengyelország: bányászok képzése és elhelyezése a szél-, és napenergia iparban

Local content – onshore wind energy

Location

PWEA, Vulcan Training Center and the City of Bytom preliminarily agreed on the potential location of the Centre: on the area currently occupied by the shutdown Upper Silesian Narrow-Gauge Railway Repair Shop in Bytom

Cseh Köztársaság: Beruházás az elektromobilitási értékláncba

Akkumulátorgyártás: munkahelyteremtés, gazdasági diverzifikáció

- Az elektromobilitás fejlődése komoly munkaerőigényt teremtett az akkumulátorgyártásban.
- Morva-Sziléziai szénrégió: **7500 fő átképzése az akkumulátorgyártásba az Igazságos Átmenet Alapból.**

A feltörekvő elektromobilitás jó lehetőséget kínál arra, hogy biztosítsa azoknak a régióknak a jövőjét, amelyekben a fokozatosan megszűnő szénipar kulcsszerepet játszott.

- **2021: Cseh kormány és a CEZ megállapodása egy akkumulátorgyártó üzemről.**
- Az autóipar a cseh gazdaság egyik sarokköve, a GDP közel 10 százalékát adja.
- 2 milliárd EUR beruházás
- 2 300 munkahely
- Egy bezárt szénművelési területén

Baranya vármegye - megállapítások

- Baranya megye nagymértékben függ az energaintenzív iparágaktól (nem veszélyes hulladék kezelése és ártalmatlanítása, valamint cementgyártás), és az eljárásokkal összefüggő üvegházhatásúgáz-kibocsátás intenzitása jelentősen meghaladja az uniós átlagot.
- 2030-ig számos vállalatnak, többek között az ipar számára szolgáltatást nyújtó helyi kkv-knak valószínűleg jelentősen át kell alakítania ipari folyamatait.
- nagyszámú, az energiaigényes iparágakhoz kapcsolódó értékláncban közvetlenül vagy közvetve foglalkoztatott munkavállaló kerülhet veszélybe.

Szükségletek

Az ETS létesítmények zöld átalakulása során szükséges a munkaerőpiaci szempontok figyelembevétele is. A **munkavállalók felkészítése** az átmenettel járó kihívásokra az átalakuló iparágakban. A munkaerőpiaci átrendeződéssel kapcsolatos kihívások kezelése

KKV-k gazdasági diverzifikációja, fenntartható gazdasági struktúra, innováció és a vállalati energiahatékonyság támogatása

A lakossági fűtési igények fenntartható kielégítése és az energiahatékonyság javítása, az energiaszegénység csökkentése

és célkitűzések

Beruházás a munkaerő (át)képzésébe: álláskeresők, illetve veszélyeztetett munkavállalók képzésének támogatása kiemelten az átalakuló ágazatokban. A hiányzó készségek (pl. digitális tudás) fejlesztése.

Zöld gazdasági diverzifikáció, technológiaváltás, a kutatás-fejlesztés, innováció ösztönzése: induló vállalkozások támogatása tanácsadás, mentorálás és inkubáció kombinációja által, növekvő vállalkozói aktivitás. Kibocsátás-csökkentésre és ezzel együtt energiahatékonyság-javításra irányuló beruházások, amelyek hozzájárulnak a KKV-k versenyképességének javításához. Ipari-kutatási együttműködésben megvalósuló, zöldgazdasághoz kapcsolódó KFI projektek.

Megújuló energetikai infrastruktúra fejlesztés ösztönzése: energiatárolási pilot projekt megvalósulása.

A környezetkímélő háztartási energiatermelés és energiafelhasználás ösztönzése: háztartások energiahatékonysági szintjének javítása, megújuló alapú energiafelhasználás növelése, energiaszegénység csökkentése.

Beavatkozási műveletek

1.1 Az átállásban veszélyeztetett, vagy már munkahelyüket veszítő munkavállalók számára komplex **munkaerőpiaci szolgáltatások** nyújtása tovább- és átképzések szervezése, illetve a munkahelyváltás támogatása, illetve vállalkozóvá válás, vállalkozásindítás támogatása

2.1. Üzleti inkubációs központok már meglévő és elindulás előtt álló, a zöldgazdaságban életképes KKV-k számára, vállalati mentorprogramok

2.2. A KKV-k alacsonyabb ÜHG kibocsátását lehetővé tevő technológiaváltás és energiahatékonyságot javító beruházások támogatása

2.3. **Kutatás-fejlesztési és innováción** alapuló együttműködések oktatási és kutatási központok és elsősorban KKV-k között, zöldgazdasági innovációs potenciált magában hordozó kutatás-fejlesztési tevékenységek, illetve hatékonyságnövelő és ezáltal ÜHG kibocsátás-csökkentést eredményező kutatás-fejlesztési tevékenységek, előremozdítása érdekében

2.4. Vállalatok, elsősorban kis- és középvállalatok **zöldgazdasági diverzifikációjának**, valamint a körforgásos gazdaság megteremtésének támogatása

3.1. Innovatív **energiatárolási** pilot projektek támogatása

4.1. Megújuló forrásból származó energiahordozót felhasználó rendszerek, illetve **lakóépületek** energetikai felújításának támogatás

4.2. Zöld tudatosságnövelő, szemléletformáló mentorprogram

Tovább- és átképzések, OKJ képzettség megszerzése, gyakornoki programok, bértámogatás; vállalkozóvá válás segítése.

vállalkozói inkubációs program; nemzetközi piacra lépés;

ÜHG-kibocsátás csökkentést eredményező energiahatékonyság javítás; megújuló energia; energiatárolás; technológiaváltás;

Alapkutatás, alkalmazott ipari kutatás vagy kísérleti fejlesztés és ezekhez kapcsolódó építés, eszközbeszerzés > hatékonyságjavítás; ÜHG-kibocsátás csökkentés; versenyképesség-javítás

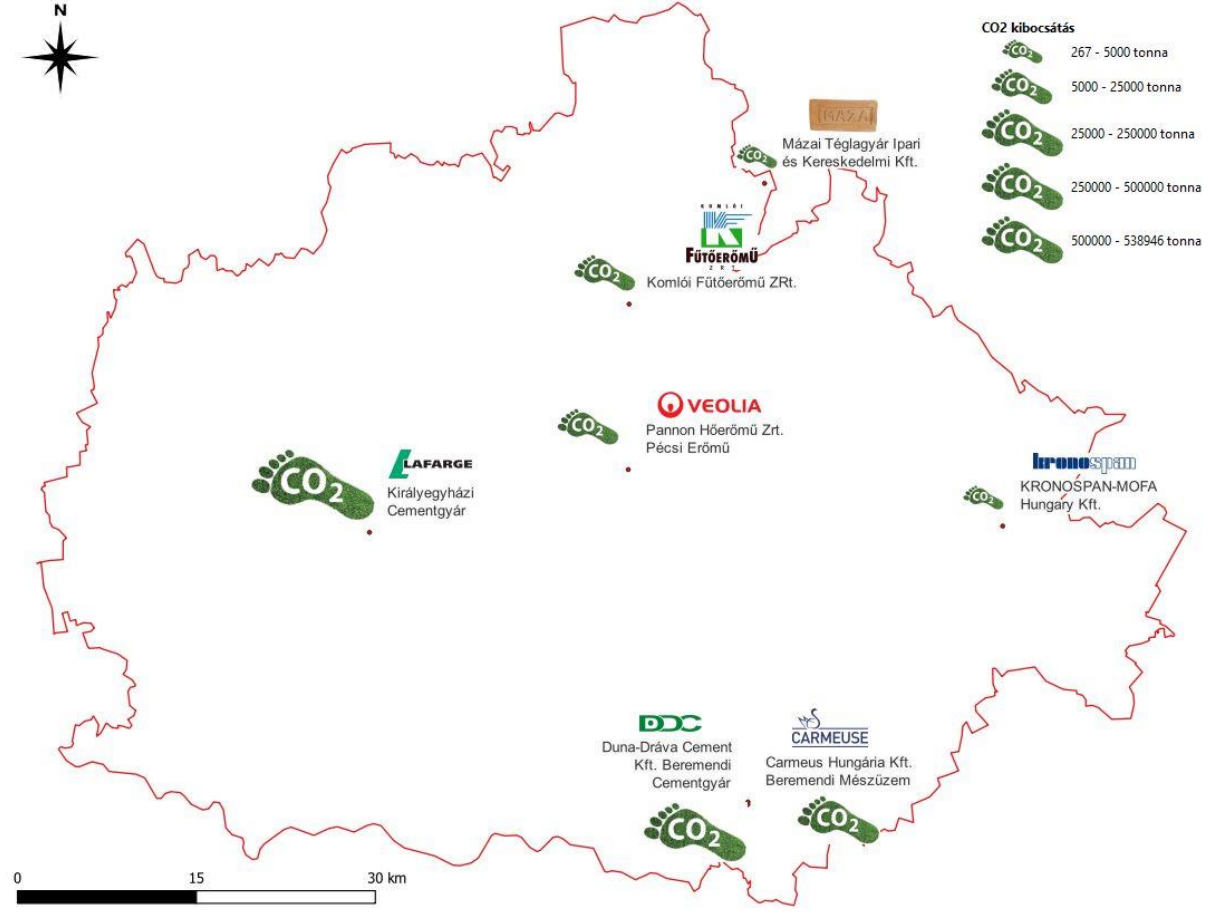
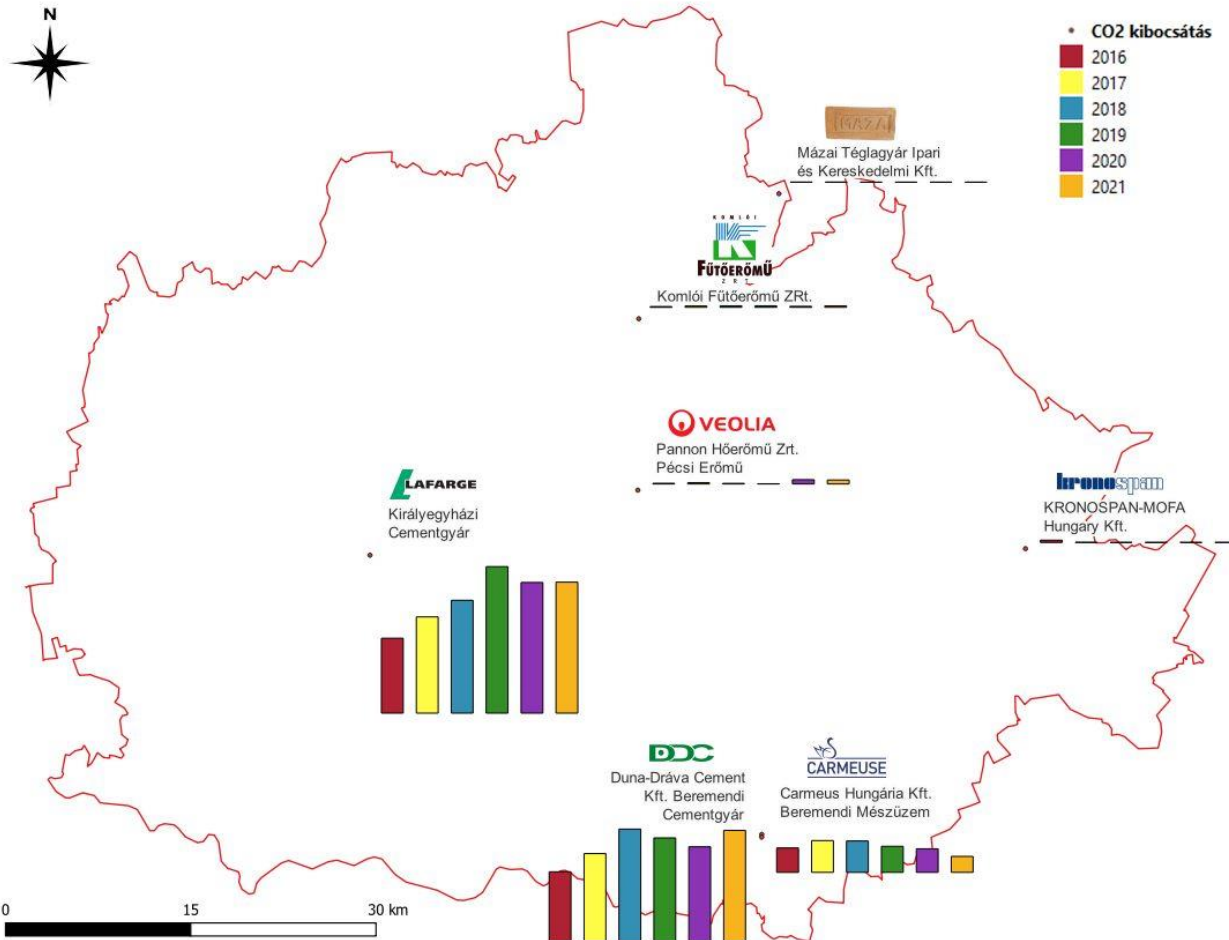
Termelőeszközök beszerzése, infrastrukturális beruházások, tanácsadás; KKV-k tárgyi eszközökbe vagy immateriális javakba történő beruházásai;

Megújuló energiával működő energiaközösségek; tanácsadó hálózat;

Komplex szemléletformáló programok

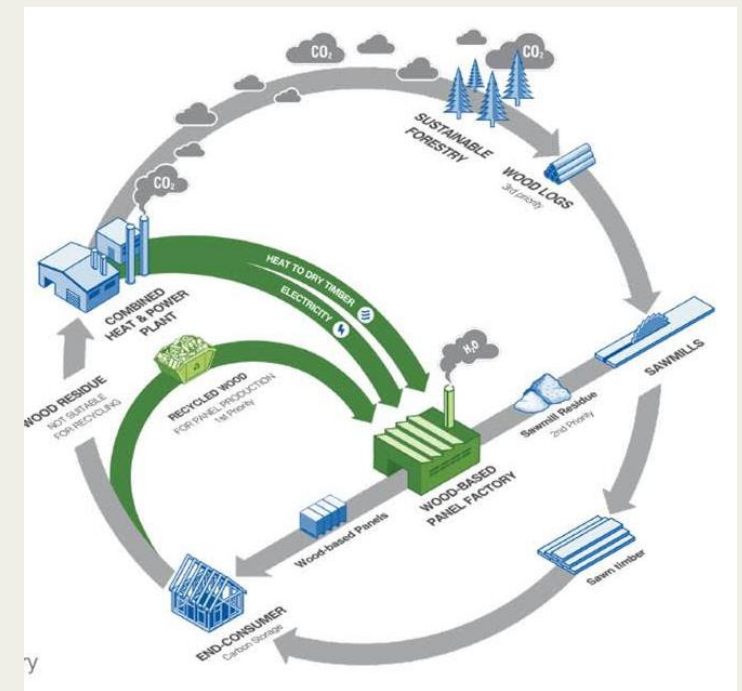
Baranya megyében hét ETS-létesítmény található, melyek összesen évi 1,145 millió tonna CO₂eq-t bocsátanak ki (2019), és 1334 főt foglalkoztatnak

Baranya megyében hét ETS-létesítmény található, melyek összesen évi 1,145 millió tonna CO₂eq-t bocsátanak ki (2019), és 1334 főt foglalkoztatnak

A faipar értéklánca és a beavatkozási lehetőségek

1. **Alapanyagbeszállítók** - erdészeti vállalkozások, fakitermelők, erdészeti logisztikát végző cégek
2. **Fűrészipari / faipari vállalkozások**, akik felhasználható készterméket (pl. raklapot), vagy a gyártásuk melléktermékét értékesítenek
3. **Hulladékgazdálkodók**, akik fahulladékot gyűjtenek, válogatnak, szállítanak és értékesítenek a gyárakban történő anyagában történő hasznosításra
4. Lemez terméket - még az értékesítést megelőzően - **továbbfeldolgozó faipari alvállalkozók**
5. Lemez terméket a vevőkhöz szállító **logisztikai cégek**
6. A gyártósorokhoz szükséges **műszaki anyagokat és szolgáltatásokat értékesítő cégek**
7. A gyártósorokhoz gépgyártást, **gépjavítást, műszaki- és villamos karbantartást, lakatosmunkákat végző cégek**

Telephelyek, rakodóterek,
tárolók
energiahatékonyság-
javítása; megújuló energia
+ energiatárolás

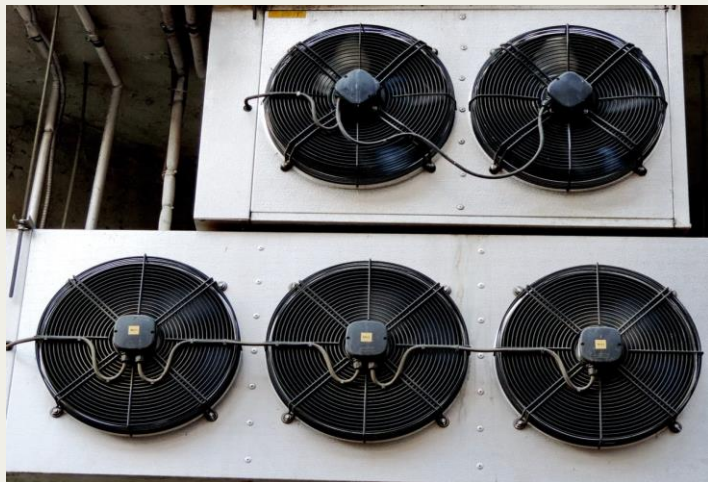

Energiahatékonyság javítás a KKV-k körében

- Gumiipar
- Műanyagipar
- Élelmiszeripar

Új szivattyúkkal és szabályozókkal akár 40% megtakarítást is elérhető

- Gumiipar
- Műanyagipar
- Élelmiszeripar

Új szellőztetési rendszerrel és szabályozókkal akár 40% megtakarítást is elérhető

Energiahatékonyság javítás a KKV-k körében

- Vegyipar
- Élelmiszeripar

Korszerűbb gőzrendszerrel, magas hőmérsékletű hőszivattyúval akár 20-60% megtakarítást is elérhetnek

- Szektorfüggetlen

Új technológiai gépsorral és szabályozókkal akár 20-40% megtakarítást is elérhető

Energiahatékonyság javítás a KKV-k körében

- Szektorfüggetlen

Újabb kompresszorral akár 20-40% költség megtakarítást is elérhetnek

- Élelmiszeripar
- Borászat
- Sörgyártás

Jobb hűtéssel és jobb technológiai folyamatokkal akár 10-30 % költség megtakarítás is elérhető

Borászatok energiahatékonyság javítása

- Hőakkumulátor alkalmazása
- Hideg vagy meleg energia tárolására szolgál

20-50%
Energia-
megtakarítás

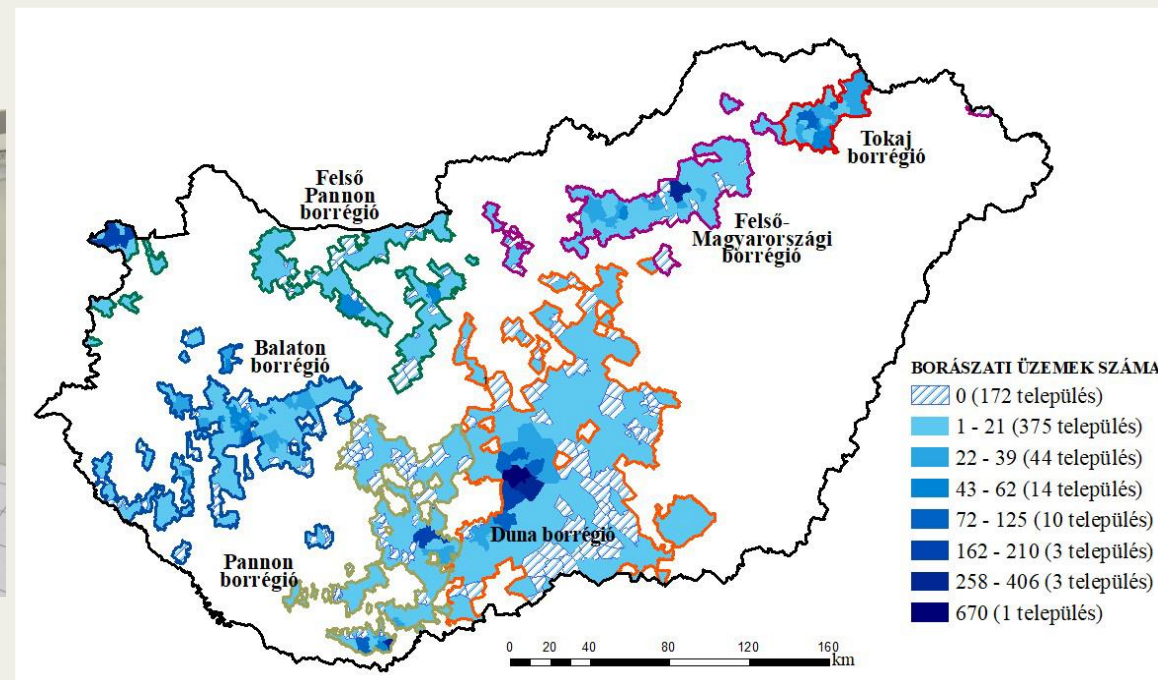
CO₂
kibocsátás
csökkentés

3-5 év
megtérülés

Biztonsági
hűtés

25 év min.
élettartam

Hűtési
rendszer
élettartam
növelés

Borászatok energiahatékonyság javítása

Cél: Erjesztőtartályok hűtési költségének csökkentése hőakkumulátorral

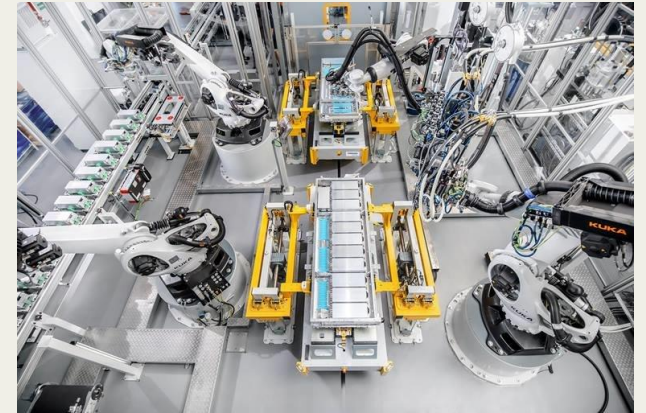
Példa:

- 500 000 liter bor vagy gyümölcsle hűtése
- 130.000 kWh éves villamosenergiafogyasztás (13 mFt)
- 100 Ft/kWh energia ár
- 1 db 60 kWh órás hőakkumulátor beépítése a meglévő hűtési rendszerbe
- 20 800 kWh éves megtakarítás
- Megtakarítás: 2 mFt
- Beruházási összeg: 9 mFt
- Megtérülés: 4,3 év

Kutatás-fejlesztés és innováció

- Akkumulátor-technológiai minőségértékelési központ
  - Minden anyagnak, alkatrésznek, szoftvernek, terméknek és rendszernek meg kell felelnie az EU-s jogszabályi környezetnek és a nemzetközi termékbiztonsági és kiberbiztonsági szabványoknak.
  - olyan akkumulátortechnológiai minőségértékelő központ amely képes biztosítani az akkreditációt, eszközparkot, minőségirányítást.
- Várt eredmények:
  - Az akkumulátoripari szereplők, továbbá az összes akkumulátor-összetevő (HW és SW), a szállított termékek és rendszerek megfelelnek a szabványoknak.
  - Megfelelnek a piacra jutási követelményeknek, harmadik fél által igazoltan.
  - Munkahelyteremtés a minőségértékelési tevékenységben való együttműködésnek köszönhetően.
  - A munkavállalók és felsőoktatási intézmények know-how bázist fejlesztenek.
  - Regionális (HU+CEE)/európai hatásradiusz, exporttevékenység

Mivel foglalkozhatna a bizottság

- Az Igazságos Átmenet Alap és a Területi Igazságos Átmeneti Tervek által meghatározott műveletekhez igazodva:
  - ETS vállalatok és egyéb nagy kibocsátó vállalatok értékláncának KKV szereplőinek lehetőségei az ÜHG-kibocsátás csökkentésben; KFI alapú együttműködésekben és zöld gazdaságban
  - Egyéb KKV-k tájékoztatása és felkészítése
  - Hiányszakmák és várható munkahelyek/munkakörök beazonosítása
  - Leginkább veszélyeztetett munkavállalói csoportok beazonosítása
  - Át/továbbképzési igények
  - Lakossági energia - energiaszegénység csökkentése: érintett települések meghatározása; fogyasztói csoportok szegmentálása; egyedi vagy közösségi alapú megoldások értékelése

Köszönjük a figyelmüket!

www.trinomics.eu